

Føroyskar skúla- og barnabøkur:

Ov tungar at lesa

Nógvir tekstir kundu og áttu at verið væl lættari at lisið, tí sjálvsagt ber tað væl til at skriva lætt føroyskt til teir ymsu aldursbólkar, sigur Jóhannes Enni, lærari, í Skúlablaðnum.

Tað man vera lítið at ívast í, at føroyskir skúla- og barnabókahevundar eins væl og tey, ið umseta til børn upp til eini 14-16 ár, hava lagt ov litlan dent á ta lesiteknisku síðuna av tekstinum.

Hetta er stórt spell. Hóast vit væl vita, at nakað av grenjnum hjá foreldrum og børnum um, at føroyskt er tungt at lesa, er rætt, so er ikki hatta allur sannleikin, sigur Jóhannes Enni, og hann heldur fram:

— Nógvir tekstir kundu og áttu at verið lættari at lisið, í summum førum væl lættari, tí sjálvsagt ber tað væl til at skriva lætt føroyskt til teir ymsu aldursbólkar. Vit kunnu

læra av Hans Andriasi Djurhuus í so máta, hóast tað háðandi varð kastað honum fyri, at hann dugdi ikki meira enn hált-hundrað orð á føroyskum. eyðvitað er tað ikki hvørs mans føri at skriva so lætt og livandi sum H.A. Djurhuus gjørdi, men vit kunnu læra okkum at skriva lættari og smidligari, enn vit gera.

Hvi skulu vit skriva eitt nú: Hon fór árla upp,« tá ið øll børn betur skilja setningin: «Hon fór tíðliga upp». «So langt eygað tekki» — «So langt eygað sær» ella «Hon er átøk mammuni», tá ið børn ólíka betur skilja «Hon likist mammuni».

Seinni — tá ið næming-

arnir ganga í 8., 9. ella 10. fl. — ella kanska eitt sindur fyrr — kunnu tey læra slik orð, sum ikki eru so vanlig longur — vónandi so mikið væl, at tey aftur gerast livandi í málinum.

Sjálvandi kunnu vit eisini fara ov langt við at rudda «torf» orð burtur úr tekstinum. Men vit kunnu t.d. fáa tey inn í ein samanhag, sum visir á týðningin og so brúka orðið fleiri ferðir í sama teksti.

Tað er óivað lættari at «luka» í tekstum í skúlabókum enn í teimum, sum ætlaðar eru til frílestur, tí skúlabókurnar eru ætlaðar ávisum aldursbólki ella flokki, har eru ræsurnar trengri enn hjá barnabókunum.

Í lúkingararbeiðinum eiga vit kanska eisini at hugsa um, at tað er ógvuliga ymiskt, sum bygdur, skúlaflokkar ella einstøk børn eru fyri málsliga.

Hetta ger arbeiðið ikki lættari, sjálvsagt.

Men vit noyðast at taka allan henda spurningin til viðgerðar í stórum álvara, tí tey atfinningarsomu hava ofta rætt!

Kanska var ein leið hjá eitt nú forløgum — serliga Skúlabókagrunninum — at gingið at latið royndar lesipedagogar lisið handritini lesitekniskt og sett broytingaruppskot fram.

Hetta hevði óivað gjørt tekstirnar ein góðan mun lættari.

Bókadeild Føroya Lærarafelags hevur fingið Julie Vang at lixa eitt úrval av barnabókum.

Hvi ikki lixa tekstirnar í skúlabókahandritum?

Og hvi ikki hava skeið í at umseta ella skriva tekstir til teir ymsu aldursbólkar í fólkaskúlanum, spyr Jóhannes Enni í grein í Skúlablaðnum.

Starvsmannafelagið bíðar

— Tað er ikki neyðugt, at Starvsmannafelagið er við í samráðingunum millum starvsfólkini á Almanna-stovuni og landsstýrið. Tað er betri, at álitisfólkini sjálvi skipa fyri, tí tey vita best, hvat málið snýr seg um.

Hetta sigur Ernst Hansen, formaður í Starvsmannafelagnum. Men í aðrar mátar er felagið kortini uppi í. Tað hevur verið við til at gjørt uppskotið til nýggja skipan fyri stovnin. Ernst Hansen sigur seg skilja starvsfólkini á Almanna-stovuni væl, tí viðurskiptini eru ótolandi.

— Nú fæst at siggja, hvat kemur burtur úr. Um Starvsmannafelagið fer beinleiðis upp í, veldst um, hvat úrslitið verður av

teimum fundum, ið starvsfólkini hava við landsstýrið, sigur Ernst Hansen.

randi

Sorlaði og breyt

Summi fólk verða ill í sær, tá rúsdrekka kemur inn-anborða. Ein teirra var úti um seg mánanáttina í Havn.

Fyrst legði hann á eini hús, knústi fleiri rútur og fór síðan inn, har hann gjørdi seg inn á inn-

búgvíð.

Hann gavst ikki so, fór víðari til tvey hús og breyt ein rút í hvørjum. Politiið tók mannin, sum gisti í politistøðini í nátt.

Politiið sigur, at ákæra kanska verður reist móti manninum fyri hververk.

Tey koyrdu við kenning

Politiið í Havn fekk stóran fong um vikuskiftið. Ikki færri enn fimm fólk vórðu tikin, og tey verða øll skulsett fyri at hava koyrt við kenning. Tveir mans leygar-náttina, tvær kvinnur sunnunáttina og ein maður mánanáttina.

Politiið sigur, at tað ikki longur er sjáldsamt at taka kvinnur, sum koyra við kenning. Men heilt líka ringar sum menninir eru tær tó ikki.

Føroyskar gravir í Reykjavík hampaðar

Tær føroysku gravirnar í gamla kirkjugarðinum í Reykjavík eru nú hampaðar. At hetta trongdi til fekk landsstýrið at vita frá Grími Eysturoy Guttormsson, sum býr í Reykjavík. Hann segði landsstýrinum frá hvussu vorið var og mælti til at okkurt munagott varð gjørt.

Grimur sigur, at tey fyrstu árin hann var í Reykjavík, og hetta eru mong ár síðani, stílaði Føroyingafelagið fyrri Ólavskustevnu, har formaðurin, Peter Vigelund, flutti stutta røðu á nevnda kirkjugarði. Hesi árin vóru gravirnar væl hildnar, men tey seinastu tjúgu árin hava tær ligið í órøkt.

Tá landsstýrið fekk boðini, játtaði tað 12.000 krónur, og bað Grim taka sær av teimum.

Og tað hevur Grimur gjørt. Hann hevur sett allar gravirnar í stand og sett vakrar gravsteinar á.

Gravstöðini eru yvir manningarnar á «Acorn» og «Annu». Anna først í 1924 og Acorn í 1928.

Javnstøðisnevndin fær nýggjan formann

Landsstýrið fer nú at velja nýggjan formann í javnstøðisnevndina. Tað verður væntandi hósdagin.

Vilhelm Johannesen, landsstýrismaður í arbeiðs-

aramálum, sigur, at landsstýrið hevur fingið áheitanir, eitt nú frá Kvinnusamskipan Føroya, um at viðgera javnstøðisnevndina av nýggjum. Og tað verður gjørt nú.

Súsanna Danielsen hevur verið formaður í nevndini, síðan nevndin varð sett í januar mánaði 1981. Hon hevur sjálv biðið um at sleppa frá.

Tað fyrsta verður at

velja nýggjan formann. Men nevndin hevur ongantið virkað, og tí verður neyðugt at gera aðrar broytingar eisini. Reglugerð fyrri arbeiðið hjá nevndini er heldur eingin.

Vilhelm Johannesen sigur, at tá nevndin hevur fingið nýggjan formann, verður hon biðin um at koma við uppskoti til broytingar.

Í javnstøðisnevndini sita umboð fyri partarnar á arbeiðsmarknaðinum, eitt umboð fyri Kvinnusamskipan Føroya og formaðurin, ið Landsstýrið velur.

randi

Tøkk

Ollum tykkum, sum á ymiskan hátt mintust meg á sjeyti ára degnum, takki eg hjartaliga.

Willemoes